

Politikai hírek.

(Nem megy be a Házba az ellenzék. — A fuzió ügye. — Justh Gyula és Károlyi Mihály a helyzetről.)

(Saját tudósítónktól.) A függetlenségi pártok fuziójának dolga — mint avatott helyről értesülünk — előbbre haladt. Most már legalább bevallják, hogy a függetlenségi párt egyik árnyalatának sehogyan sem tetszett a fuzió akció és a kulisszák mögött sokat áskálódottak ellene. Justh Gyula azonban tiszteltreméltó jóindulattal kezelte ezt a kérdést attól a pillanattól fogva, hogy fölvetődött.

E héten újabb beható tanácskozások folytak az egyesülés érdekében. A mozgalom vezetői összejöttek Justh Gyulával és bemutatták neki azt a programtervezetet, melyet Urmánczy Nándor készített. A függetlenségi párt vezére, biztos forrásból tudjuk, a legnagyobb jóindulattal fogadta ezt a munkát és semmi lényeges kifogást nem tett ellene. Csak arra kérte barátait, adjanak neki néhány napi haladékot arra, hogy észrevételeit megtehesse. A tanácskozásból valamennyi képviselő azzal a meggyőződéssel távozott, hogy a fuzió meg lesz, mert Justh Gyula is akarja.

A Justh-pártiak azt mondják, hogy Justh és Apponyi minden alapvető kérdésben meg egyeznek és megértik egymást, már csak azért is, mert áthatja őket az a tudat, hogy a fuzióra nemcsak a pártoknak, hanem az országnak van szüksége. Tegnap Nyirbátorba utazott Justh Gyula, onnan egyenest tornyai birtokára utazott tovább és ott marad néhány napig, hogy ez idő alatt alaposan tanulmányozza a programtervezetet. Valószínű, hogy hétfőn már Budapesten lesz, akkor újból összeülnek tanácskozásra, talán a fuzió megpecsételése.

Az intéző-bizottság holnapi ülésében fog határozni a fölött, hogy az ellenzék részt vegyen-e a képviselőház hétfői ülésében. Justh Gyula az intéző-bizottság tanácskozásában nem fog részt venni, de álláspontját már jelezte elutazása előtt. A legkomolyabb forrásból nyert információk szerint az ellenzék nem fog részt venni a Ház hétfői ülésében. Ez lesz az intéző-bizottság határozata s ehhez Justh Gyula már előzetesen hozzájárult. A képviselőház hétfői ülésében tehát nem várható incidens.

Kedden kezdődik a Lukács—Désy-pör tárgyalása, ez eltart valószínűleg két-három napig. Csak a pör elintézése után fog a Ház érdemleges munkába; ezt megtehetnék volna ugyan már előbb is, de a kormánynak az volt az akarata, hogy csak a pör után tartja együtt a képviselőházat. Más kérdés azután, részt vesz-e az ellenzék ezeken az üléseken. Ha valamelyes irányban megállapodnak az ellenzékiek egymás közt, az esetben azt hisszük, igen.

Nagyobb szabású függetlenségi manifesztáció mellett tartotta meg tegnap Nyirbátorban programbeszédét a Justh-párti Hrabovszky Guidó, aki a győzelem minden reménye nélkül veszi föl a harcot Vadász Li-

póttal, az új igazságügyi államtitkárral. A programbeszédnek csupán az adott jelentőséget, hogy megjelentek Nyirbátorban az ellenzéki pártok vezetői is, akik politikai nyilatkozatokat tettek a népgyűlésen. Ott volt Justh Gyula, Károlyi Mihály gróf, Mezőssy Béla, Vay Gábor gróf és mások. Szabó Lajos pártelnök üdvözölte a képviselőket. Justh Gyula válasza után megindult a menet a községbe. Félnégy órakor nyitotta meg Szabó Lajos pártelnök a népgyűlést a község háza előtt levő téren. Hrabovszky Guidó elmondta programbeszédét, amelyben az általános, egyenlő, titkos választójog harcának vallotta magát.

Most Justh Gyula emelkedett szólásra. — Hajdan — mondotta Justh Gyula — száműzték az országból az olyan embereket, mint a mostani többség vezetői. Most is ezt kellene tenni. Lehetetlen, hogy ne foglalkozzam Vadász Lipót államtitkár némely kijelentésével. Elítélte az obstrukciót s azt mondta, hogy a többség akaratának kell érvényesülni. Helyes, de ennek az az előfeltétele, hogy tiszta választások legyenek. A bíróság a legképtelenebb munkapárti mandátumokat is igazolta s így nem volt reményünk, hogy a Kuria a pártok fölé helyezkedik, — nem maradt más hátra, mint a kiméretlen obstrukció. S ez jogos volt, mert a leadott 800.000 szavazatból 420.000 esett az ellenzékre. Mit akartunk mi? A hadseregbe belevinni az állam nyelvét. Akik ezt nem akarták, azzal érvélték viszont az általános választójog ellen, hogy féltik a magyar faj szupremációját. Hát hol van a magyar faj szupremációja saját hadseregünkben? Vadász szerint a háborús veszedelmek miatt kellett letörni az obstrukciót. Ez nem áll, mert akkor már nem is volt obstrukció, amikor a jogrenden az erőszak megtörtént. Ami pedig a házszabályt illeti, úgy áll a dolog, hogy a kisebbségnek alig van joga, ezzel szemben az elnök hatalma korlátlan. Kérdelem, nem akkor kellene-e az ellenzéknek hibáztatni, ha belenyugodnék abba, hogy nincs itt se törvény, se igazság, csak panama és gazság. Ha másképp eszelkednénk, méltók lennénk a nemzet megvetésére.

Ami pedig a függetlenségi pártok egyesítését illeti, kijelentem: Az egyesülést óhajtjuk valamennyien, én is óhajtom és akarom, de a legszigorúbb elvi alapon, mert nem márról holnapra akarom létesíteni s mert nem akarom bevinni az egyesült pártba a visszavonulást magvát.

Csak azért egyesülni, — folytatja Justh, — hogy aztán nézeteltérések miatt hajbakapjunk, ezt megtenni nem szabad. A dolgot elsielni nem szabad, jól meg kell fontolni és erős reményem van rá, hogy sikerül egységes programot teremteni. Persze, Vadász Lipót azt várja a fuziótól, hogy ezzel a normális tárgyalás helyreáll a parlamentben. Ebben csalódik! Minket köt a júniusi program: Távozzanak a bűnösök és jöjjen az általános, egyenlő, titkos választójog! Mig ez nincs meg, hiába minden könyörgés, fenyegetés, — addig nincs normális tárgyalás.

Végül arra hívta föl Justh Gyula a választókat, hogy tanuljanak a multból és minden erővel küzdjenek Magyarország alkotmányáért, függetlenségéért.

Ezután Károlyi Mihály gróf emelkedett szólásra.

— A munkapárti rendszer alatt anyagiilag és erkölcsileg esődbe jutottunk — mondta — Az ország pénzét az ország ellen használják föl: lélekvasárisokra. Az erkölcsi tönk bizonyossága a Désy-pör. A panamarendszert egyedül csak egy dologgal buktathatjuk meg: a demokratikus választójoggal. Ezért kell egyesíteni a függetlenségi pártokat és az egyesült párt köré blokkba csoportosítani a

választójog híveit. Akadályok vannak, de ezeket le fogjuk küzdeni. Ismerem Justh Gyulát, ismerem Apponyi Albert grófit, ismerem Kossuth Ferencet s tudom, hogy ezek az urak mind csak a haza ügyét nézik. Most folyamatban van a függetlenségi pártok egyesülése körüli akció, s ezért erről ma nem nyilatkozhatom. Én úgy látom a helyzetet, hogy talán nem szükséges új program, mert meg van a régi 48-as program, a választójogban pedig megegyeztünk 1912. június elsején. Ha kimondjuk, hogy a régi függetlenségi program és a választójog alapján egyesülünk s azért, hogy a panamáktól megszabadítsuk Magyarországot, az alkotmány sérelmeit orvosoljuk, szerintem meg van a szükséges program. Elvi kifogásom az ellen sincs, hogy bővebb programot csináljunk, bár ez igen aggályos előttem. A jövővel nem kell törődni, az egyetlen cél a demokratikus választójog.

Az egyesülésnek nem az a célja, hogy a vezéreket skartba tegye. Az egyesülést csak Justh Gyulával és Apponyi Alberttel képzelem el, nélkülük nem. Minden politikának az az alapja, hogyan tudnak megmozdulni a választópolgárok. Ezt mutassák meg és győzni fogunk.

Leánygimnáziumot Szegedre

— Turchányi Imre dr. indítványa. —

(Saját tudósítónktól.) Egy indítvány kapcsán ismét aktuálissá lett a Szegeden létesítendő leánygimnázium ügye. Az indítványt Turchányi Imre dr. törvényhatósági bizottsági tag nyújtotta be a város tanácsához azzal a kérelemmel, hogy terjessze azt a májusi közgyűlés elé. Mielőtt az ügy mai állásának ismertetésére térnénk, itt adjuk Turchányi dr. indítványát:

„Mint hogy országszerte mindinkább aktuálissá válik a felsőbb leányiskola fejlesztése és reformálása, Szeged városának és polgárságának pedig elsősorban érdeke, hogy a szegedi állami felsőbb leányiskola is az elsősorban továbbfejlesztendő iskolák közé soroztassék s ne hogy városunk esetleges mellőzésnek legyen kitéve, indítványozom, írjon fel a város közönsége a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a helybeli felsőbb leányiskola szintén leánygimnáziummá fejlesszessék. Együttal mondja ki a város törvényhatósági bizottsága, hogy ezen, a mai haladó kor felfogásának és igényeinek megfelelőbb reform létesítéséhez anyagi áldozatokkal is hajlandó hozzájárulni.“

A tanács ma délelőtt tartott ülésében foglalkozott az indítvánnyal. Gaál Endre dr. kulturtanácsos referált az előzményekről, majd javaslatot tett. A tanács Lázár György dr. polgármester indítványára még 1910-ben fölirt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, akitől leánygimnázium létesítését kérte Szegeden. Egyben fölhívásban megkereste a délvidéki városokat és községeket, hogy a fölterjesztést támogassák, illetőleg mozgalszerűleg csatlakozzanak ahhoz, hogy Szegeden létesüljön a leánygimnázium. A fölhívásnak szép eredménye lett, igen sok város hatósága ajánlotta föl támogatását a terv keresztülviteléhez, de a miniszter elhatározásán megtört az ügy. A miniszter ugyanis a város fölterjesztését kereken elutasította azzal az indoklással, hogy a szegedi tankerületben mindössze tizenöt leánygimnáziumi növendék akadna s így leánygimnáziumot létesíteni nem érdemes. Időközben azonban a felsőbb leányiskolák fejlesztése

Butorvásárlók

sok pénzt takaríthatnak meg, ha szükségletüket első kézből szerzik be. Erre alkalmat nyújt a most alakult

„Egyesült Műasztalosok Butorraktára,“

(Szeged, Tisza Lajos-körut 19., Kertész-féle péküzlettel szemben.) ahol kizárólag helybeli, elsőrendű asztalosmesterek készítményei, mindenféle kivitelben, részletfizetésre is kaphatók.

Telefon 515.